
ZBIÓR
ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH

PEDAGOGIKA.
**WSPÓŁCZESNE PROBLEMY I
PERSPEKTYWY ROZWOJU**

Warszawa (PL)

30.01.2017 - 31.01.2017

SPIS /СОДЕРЖАНИЕ

1. Семірненко Ю. І., Ребрій А.М., Рибенко І.О.	6
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	
2. Монашненко А.М.	10
ОСОБЛИВОСТІ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ	
3. Мозолев О. М.	14
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОСВІТИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ У ПРАКТИКУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	
4. Скирта В.С.	19
COOPERATION OF UKRAINIAN TEACHERS WITH BRITISH COUNCIL	
5. Грицай А. М., Колесник І. В.	23
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ЇХНЬОГО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ	
6. Стукаленко З. М.	26
ОСНОВИ ТЕХНІКИ ОРКЕСТРОВОГО ДИРИГУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	
7. Раковская М.А.	36
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ФОРМУВАННІ АКсіОЛОГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ МОЛОДІ	
8. Переверзева О.В.	38
ВИХОВНІ АСПЕКТИ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
9. Даниляк Р.З.	40
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
10. Пантюк М.П., Стахів Л.Г., Волошин С.В.	43
ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ МУЗЕЇВ ЯК ЗАСІБ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
11. Брояковський О.В.	51
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ В ЄВРОПІ	
12. Мисько В.І.	54
ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГА-ВИХОВАТЕЛЯ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СЕМІНАРІЇ «БУРСА» ЯК СКЛАДОВА ДИТИНОЦЕНТРИЧНОЇ СИСТЕМИ ВИХОВАННЯ ЯНУША КОРЧАКА	
13. Грищенко Л.В.	60
ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ В ІСТОРІЇ ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ	

Семірненко Ю. І.

кандидат технічних наук, доцент,
Сумський національний
аграрний університет;

Ребрій А.М.

старший викладач,
Сумський національний
аграрний університет;

Рибенко І.О.

старший викладач,
Сумський національний
аграрний університет.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Анотація

Важливими завданнями підготовки фахівців в умовах кредитно-трансферної технології навчання в Україні є забезпечення якісної ступеневої освіти, її особистісної орієнтації, створення умов для оновлення змісту і форм організації навчально-виховного процесу, запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, формування системного педагогічного мислення, професійної самосвідомості. Основне завдання сучасного викладача полягає в управлінні самостійною роботою студентів, формуванні спонукальних мотивів у студентів, визначенні цілей і завдань навчальної діяльності, її організації, контролю за результатами процесу навчання.

Ключові слова: кредитно-трансферна система, самостійна робота, пізнавальний інтерес, творчий підхід викладачів, ефективність навчання, навчально – виховний процес, наукове та навчально-методичне забезпечення.

Keywords: credit-transfer system, independent work, cognitive interest, creative approach of teachers, training efficiency, teaching-educational process, scientific and methodological support.

Однією з передумов входження України до єдиної Європейської зони вищої освіти є реалізація ідей Болонського процесу. Болонський процес спрямований на зближення і гармонізацію освітніх систем країн Європи з метою створення єдиного європейського простору вищої освіти, на підвищення конкурентоспроможності і привабливості європейської вищої освіти, сприяння мобільності студентів, полегшення їх працевлаштування, забезпечення високої якості навчання. Умовою приєднання до нього є впровадження кредитно-трансферної (кредитно-модульної) системи організації навчального процесу. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу (КТСОНП) – модель організації навчального процесу,

яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

Для реалізації технології КТСОНП необхідно дотримуватися загально-дидактичних вимог і специфічних принципів підготовки. Ця технологія передбачає вдосконалення навчальних планів, програм, посібників, інтенсифікацію навчально-виховного процесу, змісту, методів і засобів навчання, забезпечення зв'язку між усіма предметами циклу, розроблення навчально-методичних комплексів, раціональний поділ змісту навчального матеріалу на модулі і перевірку якості засвоєння теоретичного і практичного матеріалу кожного модуля, використання широкої гнучкої шкали оцінювання знань, що забезпечує реальну диференціацію навчальних досягнень студентів; стимулювання їх активної самостійної роботи протягом усього періоду навчання у ВНЗ; підвищення об'єктивності оцінювання знань; запровадження здорової конкуренції в навчанні; виявлення та розвиток творчих здібностей студентів.

В умовах кредитно-трансферної технології навчання змінюється функція викладача в організації навчальної діяльності студентів. Його основне завдання полягає в управлінні самостійною роботою студентів, формуванні спонукальних мотивів у студентів, визначенні цілей і завдань навчальної діяльності, її організації, контролі за результатами процесу навчання. Кредитно-трансферна технологія ставить перед викладачем нову вимогу: поєднувати функції консультанта і менеджера: використовувати інформаційно-освітнє середовище, вміти викладати навчальний матеріал так, щоб забезпечити ефективну самостійну роботу студентів; активно користуватись комунікативними можливостями комп'ютерних програм і мереж для організації ефективної навчально-пізнавальної діяльності; здійснювати постійний контроль за результатами навчання.

Відповідно до вимог Європейської кредитно-трансферної системи порядок та обсяг вивчення навчальних дисциплін (курсів) визначає базовий навчальний план, який створено на основі вимог Державного стандарту підготовки фахівців зі спеціальності, а також індивідуальний навчальний план студента.

Організаційний компонент кредитно-трансферної технології засвоєння змісту навчальних модулів містить сукупність різних форм і методів організації навчального процесу: лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, індивідуальної і самостійної роботи.

Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 року та державні стандарти вищої освіти передбачають виділення в навчальних планах у вищих навчальних закладах годин для самостійної (позааудиторної) роботи студентів [1]. Навчальні години, відведені для цієї форми роботи згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 2 червня 1993 р. №161, повинні становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни [2].

Основне завдання вищої освіти полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. У цьому випадку слід визнати, що самостійна робота студентів (СРС) має бути не просто важливою формою освітнього процесу, а повинна стати його основою.

Під самостійною роботою слід розуміти сукупність усієї самостійної діяльності студентів як у навчальній аудиторії, так і поза нею, у контакті з викладачем і в його відсутності.

Самостійна робота реалізується безпосередньо в процесі аудиторних занять – на лекціях, практичних і семінарських заняттях, при виконанні лабораторних робіт; у контакті з викладачем поза рамками розкладу – на консультаціях по навчальним питанням, у ході творчих контактів, при ліквідації заборгованостей, при виконанні індивідуальних завдань і т.п.; у бібліотеці, вдома, у гуртожитку, на кафедрі при виконанні студентом навчальних і творчих завдань.

Стимулювання самостійної роботи з боку викладача є рушійною силою навчального процесу. Цей вид роботи допомагає переносити набуті знання, вміння, навички як у нову ситуацію навчання, так і в професійну діяльність, формуючи компетенції у студентів. Задля набуття успіху організації самостійної роботи, необхідно забезпечити забезпечено мотивацію студентів до її виконання за допомогою відповідних чинників та використання різноманітних завдань. Формування мотивації у студентів відбувається за допомогою наступних чинників: генерації інтересу до предмета, прояву зв'язку зовнішньої та внутрішньої мотивації, формування відчутної залежності успіху від виконання завдань, знання результатів самостійної навчальної діяльності. До чинників, які найкраще формують мотивацію виконання самостійної роботи студентів відносять такі: відчуття успіху, інтерес до предмета, зовнішня та внутрішня мотивація [3]. До стимулів, які активізують самостійну роботу студентів відносять: стимули, що пов'язані з розумінням цінності інформації для отримання навиків, необхідних для професії; стимули, що пов'язані з формуванням дослідницьких навиків, тобто, ті, що відповідають за зближення навчальної й дослідницької діяльності; стимули, що визначають відносини в студентській аудиторії, навички роботи у команді. Наведемо внутрішні чинники, що сприяють активізації самостійної роботи студентів. Серед них можна виділити наступні: корисність виконуваної роботи; участь студентів у творчій діяльності; участь в олімпіадах з навчальних дисциплін, конкурсах науково – дослідних або прикладних робіт і т.п.; використання мотивуючих факторів контролю знань: накопичувальні оцінки, рейтинг; заохочення студентів за успіхи у навчанні та творчій діяльності та санкції за неналежне виконання завдання; індивідуалізація завдань, що виконуються як в аудиторії, так і поза нею, постійне їх оновлення [4].

Результати самостійної роботи студентів оцінюються викладачем шляхом визначення суми балів, отриманих студентами за різні види контролю знань. Контроль за опрацюванням теоретичних питань, що

виносяться на самостійний розгляд, здійснюється шляхом включення цих питань до завдань з модульних контрольних робіт, тестування, екзаменаційних білетів.

Для забезпечення якості самостійного навчання студента необхідно створити певні умови: систематичне виконання студентами всіх видів самостійної роботи; комплексний підхід до самостійної роботи студента; мотивація студента не до отримання оцінки, а до процесу навчання; формування пізнавального інтересу; творчий підхід викладачів до своєї справи; високі якість та ефективність навчання; активна позиція студента у навчально – виховному процесі; наукове та навчально-методичне забезпечення; створення комп'ютерної зали у ВНЗ для роботи викладачів та студентів у мережі Інтернет.

Студентам, особливо першокурсникам, буває складно правильно організувати самостійну роботу. В цьому разі доцільно звернути увагу викладачів на проблему адаптації студентів до самостійної навчальної роботи. Адаптація передбачає пристосування до умов середовища. Студенти-першокурсники мають пристосуватися до умов життя і діяльності згідно з новими соціальними функціями і особливостями роботи вищого навчального закладу. У процесі адаптації їм необхідно подолати суб'єктивних і об'єктивних труднощів.

Серед них значну роль відіграють труднощі, які пов'язані з організацією тематичної самостійної роботи, контролю за нею з боку викладачів. Це, перш за все, пов'язано зі збільшенням об'ємів даного виду роботи. Так, студент-першокурсник навчаючись у школі мав справу із тематичною самостійною роботою. Об'єм тематичної самостійної роботи був дещо різним в сільських, міських школах та гімназіях, відповідно й адаптація до навчального процесу в ВНЗ буде проходити протягом різного терміну. Технологія організації контролю за самостійною роботою на кафедрах включає ретельний добір засобів контролю, визначення етапів, розробку індивідуальних форм контролю.

При роботі за кредитно-трансферною технологією навчання суттєво збільшується інтенсивність праці викладача, яка в недостатній мірі враховується при формуванні навантаження.

Основними напрямками оптимізації управління самостійної роботи студентів є:

1. Удосконалення змісту самостійної роботи, який повинен бути спрямований на:
 - всебічний гармонійний розвиток особистості кожного студента, гуманізацію і гуманітаризацію освіти;
 - закріплення знань про сучасні тенденції розвитку науки, техніки, національної освіти;
 - практичне застосування знань, отриманих в процесі навчання;
 - забезпечення оптимального поєднання фронтальних, групових, індивідуальних видів діяльності з врахуванням підготовки студента, його інтересів, індивідуальних здібностей.

2. Поліпшення планування самостійної роботи на основі раціонального розподілу бюджету часу на основні види діяльності студентів.
3. Удосконалення системи контролю, створення комплексних контрольних завдань, розробка тестів, якими б перевірявся розвиток мислення майбутнього спеціаліста.
4. Піднесення рівня організаційно-методичної та науково-методичної роботи на кафедрі, впровадження нових технологій, активних форм і методів навчання.
5. Збільшення годинних норм зарахування навчального навантаження викладачам за розрахунково-графічні роботи, курсові роботи та проекти. Дотримання цих критеріїв приведе до основної мети – навчити студента осмислено та самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, потім – з науковою інформацією, закласти основи самоорганізації для прищеплення вмінь підвищувати свою кваліфікацію.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта. – 2002. – 20- 27 лютого.
2. Закон України «Про вищу освіту» №2984-III, із змінами від 19 січня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12>.
3. Жерновникова О. А. Дидактичні умови стимулювання самостійної навчальної діяльності студентів: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.09 / О.А. Жерновникова; Харківський національний педагогічний університет. – Харків, 2009. – 24 с.
4. Юшко Г.Н. Научно-дидактические основы организации самостоятельной работы студентов в условиях рейтинговой системы обучения: Автореф. дисс. канд. пед. наук: 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / Рост. гос. ун-т. – Ростов-н/Д, 2001. – 23 с.